

06.07.2017

YM1/351/2017

Thomas Finnborg (M)
Pohjoismaiden neuvoston jäsen

Viite Kirjallinen kysymys E 15/2017
Hänvisning

Asia Suomen vastaus Pohjoismaiden neuvoston jäsenen
Ärende Thomas Finnborgin (M) esittämään kirjalliseen kysymykseen

Taustaa

EU:n pakkausdirektiivin mukaisesti jäsenmaiden on toteutettava toimenpiteitä direktiivissä asetettujen hyödyntämis- ja kierrätysasteiden saavuttamiseksi. Jäsenmaiden on lisäksi toteutettava toimenpiteitä, joilla varmistetaan kuluttajilta tai jätevirroista saatavien pakkausjätteiden keruu ja kerättyjen pakkausjätteiden uudelleenkäyttö tai hyödyntäminen mukaan lukien kierrätys. Direktiivi edellyttää, että järjestelmät on suunniteltava siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen perustamissopimuksen mukaisesti.

Suomen jätelainsäädännössä pakkauksille on säädetty tuottajavastuu. Pakkausten tuottajan (= tuotteiden pakkaajan tai pakattujen tuotteiden maahantuoja) on mm. järjestettävä markkinoille saatamiensa tuotteiden jätehuolto (keräyspisteverkosto, kuljetus ja kierrätys ja muu käsittely) sekä vastattava siitä aiheutuvista kustannuksista. Pakkausten tuottaja voi huolehtia juomapakkausten tuottajavastuuta koskevista velvollisuuksistaan liittymällä juomapakkausten panttijärjestelmään. Panttijärjestelmään kuuluminen tai sellaisen perustaminen on Suomessa vapaaehtoista. Eräille juomapakauksille säädetty valmistevero toimii kuitenkin taloudellisena ohjauksena panttijärjestelmään liittymisessä, sillä panttijärjestelmään liittymisellä saa verottomuusedun juomapakkausten valmisteverosta. Panttijärjestelmä on käytännössä kaikille valmisteverolain piiriin kuuluville merkittävillä toimijoille kustannuksiltaan edullisempi vaihtoehto.

Suomen panttijärjestelmä on hyvin laaja: siihen sisältyvät metallisten, muovisten ja lasisten alkoholittomien juomien ja mietojen alkoholijuomien pakkausten lisäksi myös viinien ja väkevien alkoholijuomien pakkaukset.

Vastaukset esitettyihin kysymyksiin:

Miten paljon Virossa tuodaan Suomeen pantittomia alumiinitölkkejä rajakaupan seurauksena?

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tilastojen mukaan Virossa tuotiin vuonna 2016 Suomeen 27,8 miljoonaa litraa olutta, 7,7 miljoonaa litraa siideriä ja 13,2 miljoonaa litraa long drink -juomia. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131997/Tr3_17.pdf?sequence=4

Mikäli kaikki mainitut juomat olisi pakattu 0,33 litran metallitölkkiin, olisivat Virossa tuodut tölkkimäärät: 83,4 miljoonaa oluttölkkiä, 23,1 miljoonaa siideritölkkiä ja 39,6 miljoonaa long drink -juomien tölkkiä, yhteensä noin 146,1 miljoonaa tölkkiä. Määrä sisältää sekä Virossa että Viron laivoilta ostetut tölkit. Edellä esitetyt tölkkien lukumäärät ovat todellisuudessa alhaisempia, sillä osa juomista tuodaan 0,5 litran pakkauksissa.

Virossa ostettujen tölkkien materiaali palautuu kiertoon kahta väylää: panttijärjestelmän vastaanotopisteisiin palautuu vuosittain noin 45 miljoonaa pantitonta tölkkiä, ja lisäksi tölkkejä voi palauttaa metallipakkausten aluekeräyspisteisiin tai kiinteistökohtaisiin keräysastioihin. Virossa saapuville matkustajille tehdyssä haastattelussa suurin osa haastatelluista ilmoitti yleensä kierrättävänsä tyhjä tölkit ja lasipullot Suomessa joko erilliskeräyspisteiden tai palautusautomaattien kautta (Ympäristöministeriön raportteja -sarja YMrä 21/2014 Juomapakkausten pantillisten palautusjärjestelmien toimivuus ja kehittämistarpeita, <http://hdl.handle.net/10138/135798>). Suomessa panttijärjestelmän palautusautomaatit ottavat vastaan myös pantittomat tölkit.

Onko Suomen hallitus selvittänyt, onko oluen rajakauppa Virossa EU:n pakkausdirektiivin määräysten mukainen tai aikooko hallitus selvittää asian?

Viron lainsäädäntö edellyttää, että kaikki Virossa myytävät ja Suomeen tuotavat tölkit ovat pantillisia, joten tilanne poikkeaa Saksan ja Tanskan välisestä rajakaupasta. Siltä osin ei kaupan vääristymää voi katsoa syntyvän Suomen ja Viron välisessä kaupassa. Laivoilla myytävät pakkaukset ovat pantittomia, sillä panttijärjestelmiä tukeva lainsäädäntö ei koske tax-free-kauppaa.

Suomen ja Viron välisessä alkoholikaupassa on ensisijaisesti kyse alkoholiveropoliitikasta. Mietojen alkoholijuomien verotus on ollut Virossa huomattavan alhaista Suomeen verrattuna. Viro on kuitenkin nostanut verotusastetta, ja Viron hallitus on äskettäin ilmoittanut tulossa olevista huomattavista lisäkorotuksista. Matkustajatuonnin Suomeen arvioidaan tämän myötä vähenevän.

Kimmo Tiilikainen
Asunto-, energia- ja ympäristöministeri